

**CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE**

10 noiembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Vladimir Timofti

Judecători - Anatolie Țurcan, Nadejda Toma, Elena Cobzac, Victor Boico,

judecând fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Cahul, Dumitru Calendari, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 28 noiembrie 2019, în cauza penală în privința lui

Iovița Victor xxxx xxxx xxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 28.06.2019 – 02.09.2019;

Instanța de apel: 30.10.2019 – 28.11.2019;

Instanța de recurs: 06.02.2020 – 10.11.2020.

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătoriei Comrat, sediul Vulcănești din 02 septembrie 2019, adoptată în conformitate cu art.364¹ Cod de procedură penală în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, Iovița Victor a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.264 alin.(4) Cod penal, la 3 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

S-a dispus încasarea de la Iovița Victor în beneficiul statului a cheltuielilor judiciare în mărime de 3 508,30 lei.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a constatat în fapt că, Iovița Victor la data de 09 iunie 2019, aproximativ la ora 01.00 – 01.50, neavând experiența corespunzătoare, în lipsa posedării permisului de conducere a mijloacelor de transport de categorie (subcategorie) respectivă din care face parte autovehiculul, fiind încălcate prevederile art.18 al Legii nr.131 din 07 iunie 2007 ”Privind siguranța traficului rutier”, deplasându-se din mun. Comrat pe traseul M-3 98 km+200 metri în direcția s. Chirsova, încălcând prevederile pct.14 lit. a) pct.45 subpct.1) lit. a), b), d) Regulamentului circulației rutiere, conducând automobilul de model BMW cu număr de înmatriculare xxxx, în stare de ebrietate cu grad avansat, fapt confirmat prin rezultatele alcooltestului „Drager” care au stabilit concentrația vaporilor de alcool în aerul expirat de 0,56 mg/l, cât și rezultatele probei de sânge – 1,22 g/l, fapt confirmat prin catul de examinare a probei de sânge, punând în pericol traficul rutier.

Astfel, Iovița Victor nu a ținut cont de starea psihofiziologică ce influențează atenția și

reacția, nu a luat în calcul lipsa dexterității în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase precum și situația rutieră (conducerea automobilului pe timp de noapte), nu s-a isprăvit cu conducerea autoturismului, a derapat în chiuveta și s-a tamponat într-un copac, de la care automobilul s-a răsturnat, iar pasagerul de pe banda din față, Caraseni Raisa, a căzut și a fost strivită de automobil, în rezultat survenind decesul acesteia, în urma asfixiei mecanice de la comprimare torace-abdominală, având și traumă închisă a gâtului cu fractura coloanei vertebrale între vertebrele 6 și 7 cervicale cu lezarea măduvei spinării la acest nivel.

La examinarea medico-legală a cadavrului au fost depistate leziuni corporale sub formă de traumatism asociat: asfixie mecanică de la comprimare torace-abdominală, echimoze multiple și hemoragii multiple intra cutanate pe cutaneele feței, gâtului, toracelui, în țesuturile moi a faringelui laringelui, țesuturile moi a gâtului, traumă închisă vertebral-medulară cu fractura coloanei vertebrale între vertebrele 6 și 7 cervicale cu fractura procesului spinal a vertebrei 7 și celui lateral dreapta a vertebrei 6 cervicale, cu lezarea măduvei spinării la acest nivel, infiltrări sangvine în jur: fracturi a coastelor 3, 4, 7 și 8 din dreapta cu infiltrări sangvine în țesuturile moi a capului cu detașarea țesuturilor moi de la oase și formare de buzunar, plăgi, echimoze și excoriații multiple pe cap, corp, membre care au fost cauzate prin acțiunea traumatică a unor corpuri dur-contondente cu puțin timp înaintea morții, posibil în timpul și circumstanțele accidentului rutier indicat, sunt periculoase pentru viață în momentul cauzării și conform acestui criteriu se califică ca vătămare corporală gravă.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către avocatul Cîlcic Victor în numele inculpatului, solicitând casarea acesteia cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie aplicate în privința inculpatului prevederile art.90 Cod penal cu suspendarea executării pedepsei pe perioada de probațiune, sau aplicarea prevederilor art.90¹ Cod penal.

În motivarea apelului a invocat că pedeapsa aplicată de prima instanță este prea aspră în raport cu circumstanțele cauzei, deoarece inculpatul a recunoscut vina în cadrul urmăririi penale, ulterior în instanța de judecată a depus cerere de examinare a cauzei în baza art.364¹ Cod de procedură penală. Instanța de judecată nu a apreciat dacă scopul pedepsei aplicate poate fi atins și fără executarea pedepsei cu închisoare. O condiție prevăzută expres în alin.(1) art.90 Cod penal, constituie concluzia instanței, că dacă nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, ea poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului. Aici, instanța de judecată nu a ținut cont de condițiile expres prevăzute în lege la compartimentul individualizării pedepsei, nu a acordat deplină eficiență prevederilor art.art.7, 61, 75, 90 Cod penal, greșit a ajuns la concluzia că corectarea și reeducarea inculpatului poate avea loc numai prin izolarea inculpatului de societate, considerând că acesta urmează să execute real pedeapsa închisorii stabilite, or, corectarea inculpatului este posibilă fără privarea acestuia de libertate.

Apărarea a remarcat și faptul că, reieșind din conținutul sentinței, instanța de fond a stabilit tipul penitenciarului semiînchis, circumstanța dată contravine prevederilor art.72 alin.(2) Cod penal, care prevede că, în penitenciare de tip deschis execută pedeapsă persoanele condamnate la închisoare pentru infracțiuni săvârșite din imprudență.

A mai indicat că, este eronată soluția privind încasarea cheltuielilor judiciare în mărime de 3 508 lei de la inculpat, în temeiul art.art.227 alin.(2), (3) și 229 Cod de procedură penală, deoarece cheltuielile judiciare urmează a fi trecute în contul statului.

4. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 28 noiembrie 2019, a fost admis apelul declarat, casată parțial sentința, în partea stabilirii categoriei penitenciarului și încasării cheltuielilor judiciare și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează:

Iovița Victor a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.264 alin.(4) Cod penal, la 3 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip deschis.

A fost respinsă ca fiind neîntemeiată solicitarea procurorului privind încasarea cheltuielilor judiciare în sumă de 3 508 lei.

În rest, sentința a fost menținută fără modificări.

4.1. În motivarea soluției adoptate instanța de apel a declarat că, la pronunțarea sentinței, instanța de judecată corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și just a ajuns la concluzia că inculpatul Iovița Victor a săvârșit anume infracțiunea pentru care a fost condamnat.

Totodată, relatează instanța de apel că, prima instanță a ținut cont, la stabilirea categoriei și a măsurii de pedeapsă a inculpatului Iovița Victor, de toate circumstanțele reale și personale privind individualizarea pedepsei, aplicându-i o pedeapsă corectă, echitabilă și legală.

Astfel, instanța de apel a reținut că, inculpatul în fața primei instanțe a înaintat cerere privind examinarea cauzei în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, conform procedurii stabilite de art.364¹ Cod de procedură penală.

Totodată, în opinia instanței de apel, la individualizarea pedepsei inculpatului, prima instanță a ținut cont de prevederile art.art.6, 7, 61, 75-78 Cod penal, corect ajungând la concluzia că, corijarea și reeducarea lui Iovița Victor este posibilă prin aplicarea unei pedepse sub formă de privare de libertate, or, art.art.90 și 90¹ Cod penal, cu suspendarea parțială a executării pedepsei, sau suspendarea condiționată, nu sunt aplicabile la caz.

În acest sens, instanța de apel a remarcat că, aplicarea prevederilor art.art.90 și 90¹ Cod penal, nu poartă un caracter imperativ, ci un caracter de dispoziție, respectiv, instanța de judecată poate dispune suspendarea executării pedepsei sau suspendarea parțială a executării pedepsei, doar în cazul în care consideră că scopul pedepsei stabilit de legiuitor la art.61 Cod penal, poate fi atins prin prisma normelor indicate supra.

Însă, în prezenta speță, ținând cont de caracterul faptei prejudiciabile, de urmările acesteia, de acțiunile inculpatului până și la momentul comiterii faptei, instanța de apel a considerat că scopul pedepsei poate fi atins doar prin privarea vinovatului de libertate.

De asemenea, instanța de apel a menționat că, potrivit art.72 alin.(2) Cod penal „*în penitenciare de tip deschis execută pedeapsă persoanele condamnate la închisoare pentru infracțiuni săvârșite din imprudență*”.

În această ordine de idei, luând în considerație circumstanțele cauzei constatate de instanța de fond și anume că, Iovița Victor a săvârșit infracțiunea din imprudență, instanța de apel a considerat necesar a stabili inculpatului executarea pedepsei în penitenciar de tip deschis.

Referitor la încasarea de la inculpat a cheltuielilor judiciare suportate pentru efectuarea raporturilor de expertiză judiciară, instanța de apel le-a considerat neîntemeiate, or, acestea reprezintă cheltuieli efectuate în cadrul urmăririi penale în vederea acumulării probatoriului necesar pentru demonstrarea vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate, cheltuieli ce sunt trecute în contul statului, iar normele procedurale nu prevăd de a fi încasate din contul condamnatului a cheltuielilor judiciare în asemenea caz.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs de către procuror, care invocând prevederile art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, solicitând casarea parțială a acesteia în partea ce ține de neîncasarea cheltuielilor judiciare cu menținerea sentinței.

În argumentarea recursului invocă dezacordul cu soluția instanței de apel în partea respingerii cerințelor procurorului privind încasarea cheltuielilor judiciare din contul inculpatului în sumă de 3 508 lei, menționând că în temeiul art.art.227-229, 385 alin.(1) pct. 14), 397 pct. 5) Cod de procedură penală, acestea urmau a fi încasate de la Iovița Victor.

La acest capitol urmează a fi menționate și modificările operate la legea procesual penală din 22.12.2017, în vigoare din 09.02.2018, prin care a fost abrogat alin.(2) art.143 Cod de procedură penală, și care prevedea că plata expertizelor judiciare efectuate în cadrul urmăririi penale se fac din contul mijloacelor bugetului de stat.

6. Judecând recursul ordinar declarat, în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit ajunge la concluzia că acesta urmează a fi admis, cu casarea parțială a deciziei instanței de apel și menținerea în vigoare a sentinței, pentru următoarele considerente de fapt și de drept.

Potrivit prevederilor art.435 alin.(1) pct.2) lit. a) Cod de procedură penală, judecând recursul instanța este în drept să admită recursul, cu casarea parțială a hotărârii atacate și menținerea sentinței primei instanțe, când apelul a fost greșit admis. Tot aici, urmează a fi reiterate și stipulările din art.434 Cod de procedură penală, unde este indicat că, judecând recursul declarat împotriva deciziei instanței de apel, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție verifică legalitatea hotărârii atacate pe baza materialelor din dosar și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în recurs de titularul acestuia.

Colegiul reține că procurorul nu contestă starea de fapt stabilită de instanțele de judecată și încadrarea juridică a acțiunilor săvârșite de către inculpat, dar indică ca temei de drept pentru casarea deciziei recurate pct.6) alin.(1) al art.427 Cod de procedură penală, invocând doar dezacordul cu soluția instanței de apel în partea ce ține de respingerea cererii de încasare a cheltuielilor judiciare.

Verificând actele cauzei, în raport cu alegațiile titularului dreptului de recurs, Colegiul penal lărgit conchide că, judecând apelul, instanța neîntemeiat a dispus admiterea apelului declarat, fiind casată parțial sentința, în partea încasării cheltuielilor judiciare și pronunțată o nouă hotărâre în această parte, prin care a fost respinsă cerința procurorului cu privire la încasarea în beneficiul statului a cheltuielilor judiciare.

Colegiul penal lărgit atestă că, la soluționarea chestiunii cu privire la încasarea sau neîncasarea din contul inculpatului Iovița Victor a cheltuielilor judiciare, ce țin de efectuarea raporturilor de expertiză judiciară, instanța de apel nu a ținut cont de dispozițiile art.229 alin.(1) și (2) Cod de procedură penală.

În prezenta cauză penală, a fost dispusă efectuarea acțiunilor procesuale și anume: raportul de constatare nr.201906P0277/201902D1269 din 17.06.2019 și raportul de expertiză judiciară nr.201914C0104 din 25.06.2019, pentru care a fost achitată suma totală de 3 508,30 lei.

Deci, reieșind din concluziile expuse în motivarea soluției adoptate de către instanța de apel, Colegiul penal lărgit constată că, greșit a fost respinsă ca neîntemeiată cererea înaintată de procuror, privind încasarea cheltuielilor de judecată, cu titlu de cheltuieli pentru efectuarea expertizelor judiciare, inculpatul fiind eliberat total de la plata acestora.

Colegiul penal lărgit menționează că dreptul discreționar al instanței de încasare a

cheltuielilor pentru efectuarea expertizelor la caz, rezultând din prevederile art.229 alin.(1), (2) Cod de procedură penală, urmează a fi interpretate ținând cont de modificările operate prin Legea nr.316 din 22.12.2017, în vigoare la 09.02.2018, prin care a fost exclus alin.(2) al art.143 Cod de procedură penală, care prevedea că plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile prevăzute la alin.(1) se face din contul bugetului de stat, respectiv voința legiuitorului a fost îndreptată spre obligarea condamnaților de a achita cheltuielile pentru efectuarea expertizelor.

Astfel, scutirea condamnaților de la plata acestor sume urmează să reprezinte o excepție, însă nu o regulă. La caz, instanța de recurs reține că, nu a fost confirmată o stare financiară precară a condamnatului, care ar justifica scutirea de la plata sumelor respective.

Colegiul penal lărgit consideră că cheltuielile judiciare suportate de către stat pentru efectuarea expertizelor judiciare menționate supra urmează a fi încasate de la inculpat.

Prin urmare, sunt apreciate ca fiind corecte concluziile primei instanțe referitoare la admiterea solicitării înaintate de către acuzatorul de stat privind încasarea de la inculpat a sumei de bani menționată mai sus, cu titlu de cheltuieli judiciare suportate, din care motiv se impune necesitatea de a interveni în hotărârea adoptată de către instanța de apel, casând-o parțial în partea respingerii cererii procurorului de încasare a cheltuielilor judiciare, cu menținerea sentinței primei instanțe.

7. În conformitate cu art.art.434, 435 alin.(1) pct.2) lit. a) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit

DECIDE :

Admite recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de Circumscripție Cahul, Dumitru Calindari, casează parțial decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 28 noiembrie 2019, în cauza penală în privința lui *Iovița Victor xxxx*, în partea respingerii cererii procurorului de încasare a cheltuielilor judiciare cu menținerea în această parte a sentinței Judecătorei Comrat, sediul Vulcănești din 02 septembrie 2019, prin care s-a dispus încasarea de la *Iovița Victor xxxx*, în beneficiul statului a cheltuielilor judiciare în mărime de 3 508,30 lei.

În rest, celelalte dispoziții ale deciziei se mențin.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 10 decembrie 2020.

Președinte

Vladimir Timofti

Judecători

Anatolie Țurcan

Nadejda Toma

Elena Cobzac

Victor Boico